

**Політика Держстату України
у сфері взаємодії з респондентами та постачальниками
адміністративних даних**

Політика Держстату України у сфері взаємодії з респондентами та постачальниками адміністративних даних визначається відповідно до Основних принципів офіційної статистики, схвалених Європейською економічною комісією ООН у 1992 році, Регламенту (ЄС) № 223/2009 Європейського парламенту та Ради Європи від 11 березня 2009 року щодо Європейської статистики, Декларації професійної етики, прийнятої Міжнародним статистичним інститутом у 2010 році, законів України «Про державну статистику», «Про захист персональних даних», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за порушення законодавства про захист персональних даних» (щодо доповнення Кодексу України про адміністративні правопорушення статтями 188³⁹ та 188⁴⁰), інших нормативно-правових актів, які регулюють відносини у цій сфері, а також Принципів діяльності органів державної статистики, гармонізованих з Кодексом діяльності європейської статистики.

Політика Держстату України у сфері взаємодії з респондентами та постачальниками адміністративних даних полягає в дотриманні вимог, визначених законодавством, стосовно організації та проведення державних статистичних спостережень за соціально-економічними та демографічними процесами, екологічною ситуацією в Україні та її регіонах через збирання форм державних статистичних спостережень і залучення для використання у статистичних цілях інформації, отриманої від державних органів, органів місцевого самоврядування та інших юридичних осіб, які здійснюють діяльність, пов'язану із збиранням і використанням адміністративних даних.

Політика Держстату України у сфері взаємодії з респондентами та постачальниками адміністративних даних ґрунтується на принципах взаємної поваги і партнерства для забезпечення надійності й об'єктивності статистичної інформації, гарантій захисту її конфіденційності, відкритості статистичної методології, а також оптимізації витрат на здійснення державної статистичної діяльності.

1. Держстат України реалізує політику у сфері взаємодії з респондентами та постачальниками адміністративних даних на таких засадах:

- органи державної статистики зобов'язані організувати і проводити статистичні спостереження за соціально-економічними й демографічними процесами, екологічною ситуацією в Україні та її регіонах і державні статистичні спостереження, що стосуються соціально-демографічного та економічного становища населення, його підприємницької діяльності тощо;

- органи державної статистики мають право приймати в межах своєї компетенції рішення з питань статистики, обліку і звітності, що є обов'язковими до виконання всіма суб'єктами, на яких поширюється дія Закону України «Про державну статистику»;

- респонденти мають визначене законодавством право знати, які первинні дані про них збираються у процесі державних статистичних спостережень, для яких цілей, як, ким і з якою метою будуть використовуватися, а також – обов'язок подавати до органів державної статистики дані для складання статистичної інформації;

- органи державної влади, органи місцевого самоврядування, інші юридичні особи, що провадять діяльність, пов'язану із збиранням та використанням адміністративних даних, мають визначені законодавством повноваження щодо безкоштовного надання на вимогу органів державної статистики отриманих ними адміністративних даних для їх подальшого використання у статистичних цілях.

2. Взаємодія Держстату України з респондентами передбачає:

- здійснення заходів, спрямованих на зменшення звітного навантаження на респондентів шляхом переведення державних статистичних спостережень на вибірккову основу, а також заміщення безпосереднього опитування респондентів альтернативними джерелами інформації, визначеними законодавством, а саме: адміністративними даними органів державної влади, органів місцевого самоврядування, інших юридичних осіб; даними банківської, фінансової і митної статистики, статистики платіжного балансу; статистичною інформацією міжнародних організацій та статистичних служб інших країн; оцінками та розрахунками, що здійснюються на основі зазначених вище даних, тощо. Рішення щодо вибору джерела статистичної інформації орган державної статистики приймає самостійно, з урахуванням якості і своєчасності подання інформації, витрат, а також обов'язків, які виникають у зв'язку з цим у респондентів;

- гарантію захисту первинних даних, отриманих від респондентів під час проведення державних статистичних спостережень, а також статистичної інформації, на підставі якої можна визначити відомості щодо конкретного респондента. Кодекс України про адміністративні правопорушення (стаття 186³) встановлює відповідальність працівників органів державної статистики за порушення порядку використання конфіденційної статистичної інформації. Статистична інформація, яка дозволяє прямо чи опосередковано встановити конкретного респондента або визначити первинні дані щодо нього, може бути

поширена органами державної статистики тільки за згодою цього респондента і відповідно до погоджених з ним умов, якщо інше не передбачено законом;

- забезпечення респондентів звітно-статистичною документацією відповідно до плану державних статистичних спостережень, а також регулярну інвентаризацію форм державних статистичних спостережень задля їх удосконалення й оптимізації звітного навантаження на респондентів. Апробація звітно-статистичної документації під час підготовки нових державних статистичних спостережень відбувається за участю респондентів;

- спрямування зусиль на поліпшення процедур подання респондентами даних для проведення державних статистичних спостережень, наприклад, більш широке застосування електронної звітності;

- налагодження зворотного зв'язку з респондентами для забезпечення їх участі у роботі з удосконалення статистичного інструментарію і покращення організації збирання форм державних статистичних спостережень;

- застосування органами державної статистики стандартних процедур стосовно респондентів. Кодекс України про адміністративні правопорушення (стаття 186³) встановлює відповідальність респондентів за неподання органам державної статистики даних для проведення державних статистичних спостережень або подання їх недостовірними, не в повному обсязі, не за формою, передбаченою звітно-статистичною документацією, чи із запізненням. Органи державної статистики мають право вивчати стан первинного обліку і статистичної звітності, перевіряти достовірність даних, поданих респондентами для проведення державних статистичних спостережень; вимагати від респондентів унесення виправлень до статистичної звітності, інших статистичних формулярів (за винятком анкет і переписних (опитувальних) листів, які є інструментами для проведення спеціально організованих статистичних спостережень населення/домогосподарств) у разі виявлення недостовірності первинних та статистичних даних. У випадку невиконання респондентами цієї вимоги у визначені строки органи державної статистики уповноважені самостійно вносити зазначені виправлення з подальшим повідомленням про це респондентів. Виправлення допущених респондентами помилок проводиться за стандартними і прозорими процедурами.

3. Взаємодія органів державної статистики з постачальниками адміністративних даних передбачає:

- координацію дій органів державної влади, органів місцевого самоврядування та інших юридичних осіб у питаннях організації діяльності, пов'язаної із збиранням та використанням адміністративних даних, а також погодження в органах державної статистики відповідної методології та звітної документації;

- вивчення прийнятності адміністративних даних для їх використання в статистичних цілях та якомога ширше їх залучення замість проведення опитувань респондентів;

- гарантію захисту адміністративних даних щодо респондентів, отриманих органами державної статистики у статистичних цілях під час проведення державних статистичних спостережень. Заборона стосовно поширення статистичної інформації не розповсюджується на інформацію, яка отримується із загальнодоступних джерел;

- взаємодію інформаційної системи органів державної статистики з інформаційними системами органів державної влади, органів місцевого самоврядування, інших юридичних осіб, діяльність яких пов'язана із збиранням та використанням адміністративних даних, шляхом взаємного обміну інформацією, проведення організаційних, методологічних, програмно-технологічних та інших робіт, спрямованих на ефективне використання інформаційних ресурсів. Надання статистичної інформації органами державної статистики та виконання органами державної влади, органами місцевого самоврядування та іншими юридичними особами покладених на них повноважень у питаннях постачання органам державної статистики адміністративних даних регламентується двосторонніми угодами, якими відповідно до чинного законодавства визначаються умови здійснення взаємообміну інформацією.